

*„Mivel minden újságíró médium, de nem minden médium újságíró, az újságírói hivatás védelme érdekében, a tagfelvételnél és a megbízólevél kiadásánál ajánlott az etikai kódex ismerete.”
(Etikai kódex, Magyar Újságírók Országos Szövetsége)*

Ide löjtek! A Hír Tv Célpont című műsora Szúcscon

A Hír Tv Célpont című műsora 2014. október 15-én járt Szúcscon, a riportot október 24-én adta le a Hír Tv. Az a Célpont, amely a kamera fölényének kíméletlen kihasználásáról, az újságírói etika teljes eltiprásáról ismert. Ezt most egy kistelepülés civil szervezetének megalázásával és az információk meghamisításával ismét bizonyították. Csak a hangulat kedvéért: Bohár Dániel szerkesztő-riporter és stábja – ahogy ezt a Szúcs Községért Egyesület elnöke, Csóka Sándorné elmondta – kedélyesen kávézgatott a riport előtt. A riporter még azt is megjegyezte, olyan jó ez a hely, hogy vagy kétszáz évet is le lehetne itt élni. Aztán kamera csőre tölt, indul a vadászat...

Október 15-én a Célpont háromtagú stábja megérkezik a 400, azaz négyszáz fős Szúcsra. Nem jelentkeztek be előre, nem egyeztettek, nem kérdezték az interjúalanyokat, hogy mikor érnek rá. Megtehetik, náluk a kamera, mögöttük a kormány... Újságíróknak gondolják magukat. Újságírónak gondolja magát Bohár Dániel „szerkesztő-riporter”, újságírónak gondolja magát Losonczy Kata „szerkesztő-riporter” (aki ott sem volt). Ez a sztori? Igen, ez nekik a sztori. És ők a „stáb” – akik primitív, szánalmas módszerekkel durván megsértik a Magyar Újságírók Országos Szövetségének etikai kódexét. Például itt: „Az újságírói szakma jogokkal, kötelezettségekkel, és felelősséggel jár. A tényfeltárást csak az információk valósághűségének és a vélemények tisztességének követelménye, továbbá az információ megszerzésének törvényes feltételei korlátozhatják.” Vagy itt: „Az újságíró és szerkesztő írásban, online alkotásban, műsorban szándékosan vagy gondatlanságból valótlanságot nem állíthat, köteles a tényeket és adatokat az adott helyzetben elvárható gondossággal ellenőrizni.” Könnyű belátni: a Célpont munkatársai nem újságírók, hanem a „Nemzeti Együttműködés Rendszerének” jelentéktelen fogaskerekei. Akik egyszer csak berozsdásodnak...

Na, de érkezünk meg mi is Szúcsra. A Heves megyében található, az Egri kistérséghez tartozó, 400 fős falu lakosságának mintegy harmada cigány. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2014 szeptemberében a munkanélküliségi ráta 22 százalékos (persze még ennél is jóval több lenne, ha a kormány, illetve a Központi Statisztikai Hivatal a közmunkásokat nem tekintené „foglalkoztatottnak”). A 18 éven aluli gyerekek közel 80 százaléka rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tehát családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 37 ezer forintot. A község része a teljesen elszigetelt, korábbi bányatelep, Bagoly-lyuk (a helyiek szóhasználatában „Bagó-lyuk”). A településtől mintegy 2,5-3 kilométerre lévő szegregátum lakói ma már többnyire cigányok; számukra a legalapvetőbb szolgáltatások is elérhetetlenek. Ez tehát – röviden – a helyszín. Ide szállt ki a Célpont kommandó...

És akkor a lényeg: a Norvég Civil Támogatási Alap pályázatán (tudjuk, ez most nem jó pont) a 2010-ben megalakult Szúcs Községért Egyesület egyéves projektjére 3 millió forint támogatást nyert. (Ezen a pályázati kiírásion több mint 200 projekt nyert támogatást.) Valamiért éppen Szúcs fáj a Célpont kommandónak. Tulajdonképpen vehetnék ezt megtiszteltetésnek is: kistalu a „nagy” tévében. Ahogy a Kossuth Rádió október 11-i riportja az volt; hiszen Pilisy Csenge tisztességesen, tényszerűen informálta a hallgatókat a szúcsi programról. De most a cél pont az, hogy a tények figyelmen kívül hagyásával, a korrektségnek még a szándékát is kerülve vidéken szórakozzanak egy kicsit a fiatal „újságírók”. A helyzet azonban az, hogy a riport állításainak

megvásárolták a falu első projektorját (így 2014-ben), vettek hangosításhoz szükséges berendezést. Olyan technikai eszközöket tehát, amelyek az egész falu hasznára válnak a közösségi programok, rendezvények alkalmával. A kerti pavilonokra, az építési munkálatokra (betonozás, burkolás) egyébként összesen 1,3 millió forintot költöttek. Csak, hogy világos legyen: személyi költségekre (szakmai és adminisztratív közreműködőkre) az egy év alatt összesen kevesebb, mint 600 ezer forint jutott. Ráadásul az összeg negyedét önrőként vállalta az egyesület (készpénzben és önkéntes munkában).

4. Azt mondja egy interjúalany, hogy Németországban voltak a projekt keretében. Persze neki nem dolga, hogy mindent pontosan tudjon. Egy újságírónak viszont kötelessége, hogy ne fél-információkra, egy-egy laikus, nem érintett ember véleményére alapozva közöljön állításokat. Ráadásul az egyesület elnöke elmondta Bohár Dánielnek azt is, hogy igen, voltak egynapos tanulmányúton. Hogy hol? A Szúcstól 45 kilométerre lévő Mátraverebélyen. Annyit tudunk csak meg, hogy „voltunk tanulmányúton, aminek természetesen voltak költségei”. A mondat, a gondolat másik részét egyszerűen kivágták. **Kivágták, szándékosan megtevesztve így a nézőket – ezek tehát a módszereik.**
5. Hallhatunk néhány (4-5) interjúalanyt, akik szerint az egész projektnek nincs értelme, jobb lett volna a munka, az élelmiszercsomag, és „azt sem hiszik el, hogy egyáltalán létezik a Szerlempark”. Mi a Célpont következtetése? Olvashatjuk a weboldalon (az mno.hu-n): „A település lakói közül a legtöbben fölöslegesnek tartják a pavilonokból álló beruházást, valamint a hozzájuk kapcsolódó külföldi tanulmányutakat.” **Egy mondat – két hazugság.** Külföldi tanulmányút tehát nem volt. És mi az, hogy a “legtöbben”? Mind az öten? Az egyesület elnöke egyébként legalább két felnőttől és két fiatalról tud, akiket a Célpont szintén megkérdezett. Ők pozitívan nyilatkoztak a programról – így hát nem kerültek be a műsorba. Ez tehát a Célpont. Ez nekik az “újságírás”.

Az egyesület elnöke egyébként arról is beszélt a forgatáson, hogy szervezetük játszóteret épít Bagoly-lyukon, meg hogy a Szerlemparkban, a tó mellett mintegy ezerfős rendezvényt valósítottak meg romák és nem romák részvételével – a 400 fős faluban. Tudjuk, közel 30 hátrányos helyzetű gyereket vittek balatoni táborozásra, és közvetetten nekik köszönhető az is, hogy Bagoly-lyukon közösségi ház, iroda jön létre. Nem olyan mellékes dolgok ezek, de a Célpontot ez nem érdekli. Bohár Dániel azt mondja a riportban, hogy „mindenkinek így váljon valóra az álma”. Azt is mondja, hogy ő nem építési vállalkozó, de látja, - így ránézésre – ez nem három millió forint. Meg még azt is mondja, hogy sokan nem értik, miért volt szükség a Szerlemparkra. Látszik, Dániel semmit nem ért. Nem érti, mit csinál, nem érti, hol van, és azt sem érti, mi történik körülötte ebben az országban.

De azért meghihatnánk majd egy kávé a Szerlemparkban...

Farkas Zsombor
(szociálpolitikus)